

Ydinenergian viestinnän alku Case TVO

Magnus von Bonsdorff

Teollisuuden Voima Oyj:n toimitusjohtaja 1970-1994

ATS Energiakanava ja ATS Seniorit
Ydinenergiaviestintäseminaari 28.2.2012

Johdanto

- Teollisuuden Voima Oyj:n toiminta alkoi 1970.
- Tärkeitä **sidosryhmiä** olivat tällöin omistajat, viranomaiset, poliittinen johto, puolueet.
- En tule tässä käsittelemään näihin tahoihin kohdistuvaa yhteydenpitoa ja viestintää.
- Keskityn tarkkailemaan miten TVO viestinnällään **kehitti luottamusta ja tukea** ydinvoimahankkeilleen ja itselleen, ensin paikallisella tasolla ja sitten yhä laajemmin.
- Tästä syntyi **”läheltä kauas”-vaikutus** jolla myöhempinä vuosina oli ratkaiseva merkitys ydinvoiman tuelle Suomessa.

Lähtötilanne 1969 – 70. Miksi TVO?

- Maamme ja erityisesti (puunjalostus)teollisuuden **sähkön tarve oli rajussa kasvussa.**
- Teollisuus oli perinteisesti huolehtinut tarvitsemansa sähkön tuotannosta eikä halunnut joutua voimaa ostamaan.
- **Kuusitoista teollisuusyritystä** perustivat 1969 Teollisuuden Voima Oy:n omia perusvoiman tarpeita tyydyttämään.
- Tavoitteena oli usean sadan megawatin voimalaitos.
- Pian todettiin optimaalinen yhdistelmä: prosessiteollisuuden **jatkuva tehontarve** ja **ydinvoiman** taloudellisesti edullisin **jatkuva tuotantomuoto.**

TVO:n toimintaympäristö 1970

- Ydinvoima oli sekä ulko- että sisä**poliittisesti herkkä asia**.
- Ydinvoimaa tosin ei Suomessa varsinaisesti vastustettu.
- **Ydinvoiman vastustus** oli muualla nousussa, kuten myös vihreät ympäristöliikkeet.
- **Vasemmisto ei hyväksynyt** muita kuin Imatran Voimaa suurvoiman ja ydinvoiman tuottajaksi.

Laitosvaihtoehtojen ns. teknillis-taloudelliset vertailut 1971 – 72

- **TVO eteni varovasti**: ei julistettu avointa tarjouskilpailua.
- Viranomaiset ja **ylin poliittinen johto** seurasivat tarkkaan.
- Laitoksen tehoksi edellytettiin n. 600 MW ja toimitusmuodoksi **avaimet-käteen**.
- Usealta reaktori- ja turbiinivalmistajalta saatua **tietoa verrattiin**.
- **ASEA-ATOM AB** valittiin syksyllä 1972 660 MW BWR laitoksen toimittajaksi.

Laitospaikka

- Laitospaikan löytäminen: Kopparnäs > Bromarv > **Olkiluoto**.
- Uskottava laitospaikkavaihtoehto oli välttämätön.
- Kopparnäsin vaihtoehto menetettiin IVO:lle syksyllä 1971.
- **Bromarv**ista hankittiin välittömästi tämän jälkeen maa-alue **alustavaksi laitospaikaksi**.
- **Olkiluotoa** kuitenkin pidettiin **parhaimpana vaihtoehtona**.
- Eurajoen sekä Rauman kaupungin ja maalaiskunnan ”isät” toivoivat TVO:n tuloa Olkiluotoon.

TVO:n nopean ja avoimen tiedottamisen alku 1

- Rannikkoseutujen asukkaita olivat huolestuttaneet eräät salamyhkäiset teollisuushankkeet, mm. öljynjalostamot ja autotehdas ja näiden sijoittaminen.
- Tästä viisastuneena **päätimme noudattaa ennennäkemättömän avointa tiedotuslinjaa.**
- TVO kutsui suureen **yleisötilaisuuteen** Bromarvissa 10.10.1971, välittömästi sen jälkeen kun oli kerrottu kunnalle ja julkisuuteen ydinvoimahankkeesta.
- Kuulijoita saapui noin 500 Bromarvin Kotiseututalolle.
- **Tietoa annettiin** hankesuunnitelmasta, tulevista ympäristöselvityksistä, todennäköisistä vaikutuksista ympäristöön ja seutuun.
- Huolestuneitakin kysymyksiä tuli ja niihin vastattiin rehellisesti parhaan kyvyn mukaan. Viittauksia oli myös Ruotsissa viriävään ydinvoimakritiikkiin.

TVO:n nopean ja avoimen tiedottamisen alku 2

- Samankokoinen yleisötilaisuus pidettiin vuotta myöhemmin Eurajoella ASEA-ATOM:in tultua valituksi laitostoimittajaksi ja Olkiluoto varsinaiseksi laitospaikaksi.
- Nämä TVO:n aloitteesta pidetyt yleisötilaisuudet olivat ydinvoimahankkeiden ensimmäiset ”yleiset kuulemiset”.
- Niistä tuli myöhemmin lakisääteisiä ja ne liitettiin ydinlaitosten lupamenettelyn osaksi .

Olkiluodon paikallisviestintä kehittyy

- **Paikallisviestintä** kiihtyi kun Olkiluodon alueen hankinta valtiota oli varmistunut ja OL1 rakennustyöt oli aloitettu 1974.
- TVO:n **tiedotuspäälliköksi** palkattiin Leena Kojonen ja 1975 Taina Engros (ent. Salonen).
- **Vierailukeskus** avattiin 1976.
- **Vierailutoiminta** on ollut keskeinen TVO:n viestinnän elementti. Vierailijoita oli jo alkuvuosina toista kymmentä tuhat.
- **Lehdistötilaisuuksia** pidettiin säännöllisesti sekä tarpeen mukaan. Mediaan pidettiin jatkuva yhteys.
- **Julkaisutoimintaa** kehitettiin.

Luottamusta luodaan laajemmin

- Eurajoen asukkaille ja päättäjille järjestettiin alkuvuosina **lukuisia tiedotustilaisuuksia**, samoin lähikuntien päättäjille.
- Viestintä ympäristökuntien päättäjille vakiintui kun Rauman kaupunginjohtaja Uljas Mäkelän aloitteesta 1979 muodostettiin **Ympäristökuntien ja TVO:n yhteistyötoimikunta, KYT**.
- Kahdeksan kunnan kunnanvaltuustot nimeävät edustajansa KYT:iin.

Käytetyn polttoaineen loppusijoitus

- TVO alkoi 1983 selvittää käytetyn **ydinpolttoaineen loppusijoittamista** valtioneuvoston päätöksen mukaisesti.
- TVO **laajensi viestintätoimintansa** uusille paikkakunnille joissa kallioperätutkimuksia tehtiin.
- Samoja viestinnän periaatteita ja toimintatapoja kuin Olkiluodossa sovellettiin.
- Kunnallisille elimille tiedotettiin hankkeista ja tiedotustilaisuuksia pidettiin paikkakunnan asukkaille.
- **Vastustavia mielipiteitä** tuotiin usein esille. Ne näyttivät monesti olevan paikkakunnan ulkopuolelta organisoituja.

Lopuksi

- TVO:n soveltamat ydinvoiman avoimen ja välittömän viestinnän periaatteet olivat alkuaikoina jopa innovatiiviset.
- Tänäpä ne ovat alalle arkipäivää.
- Tehokasta ydinalan viestintää ja yhteiskuntasuhteita on edelleen ylläpidettävä.
- Toivotan kaikille ydinalan viestinnän kanssa toimiville hyvää menestystä!

KIITOS!

